

De auteurs

Drs. H.C.W.M. Aalders, klinisch psycholoog/psychotherapeut, is werkzaam bij Altrecht (locatie Utrecht) en in eigen praktijk te Zeist.

Prof. Dr. A. Arntz, klinisch psycholoog/psychotherapeut, is hoogleraar Klinische psychologie en Experimentele psychopathologie aan de Universiteit Maastricht.

Dr. A.D.I. van Asselt, econoom, is onderzoeker bij de afdeling Klinische epidemiologie en Medical Technology Assessment (KEMTA) van het academisch ziekenhuis in Maastricht.

T.W.A. Atkinson, MSW, licensed clinical social worker en gecertificeerd schematherapeut, is directeur van het centrum voor cognitieve therapie in New York en docent en supervisor aan het instituut voor schematherapie in New York.

Drs. L.L.M. Bamelis, gedragswetenschapper, is promovenda bij de vakgroep Clinical Psychological Science van de Universiteit Maastricht.

Dr. D.P. Bernstein, klinisch psycholoog, is werkzaam als universitair hoofd-docent (UHD) aan de Universiteit Maastricht en bij Forensisch Psychiatrisch Centrum de Rooyse Wissel in Venray.

Drs. J. Broersen, gz-psycholoog/psychotherapeut/gedragstherapeut en docent, is verbonden aan GGZ Delfland te Delft.

Drs. A.R. Boerwinkel, (psychoanalytisch) psychotherapeut, werkt in Psychotherapiepraktijk Maliebaan te Utrecht.

Drs. A. van Dijk, gz-psycholoog/psychotherapeut/systeemtherapeut, is werkzaam bij instelling voor geestelijke gezondheidszorg Altrecht (locatie Utrecht) en in eigen praktijk te Utrecht.

Drs. M.T. Geerdink, gz-psycholoog, is verbonden aan forensische polikliniek De Waag in Amsterdam.

Drs. H. van Genderen, klinisch psycholoog en psychotherapeut, is verbonden aan Riagg Maastricht als teamleider team angst-, eet-, somatoforme en seksuologische stoornissen, coördinator academisering en opleider schematherapie.

Dr. J.H. Giesen-Bloo, geestelijk gezondheidskundige, is verbonden aan vakgroep Clinical Psychological Science, LavOri Maastricht en Universiteit Maastricht

S.W. Haeyen, beeldend therapeut, is voorzitter Leerkring Vaktherapie bij GGNet, docent methodiek en beeldende ontwikkeling bij de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN), GGNet en Scelta, expertisecentrum voor persoonlijkheidsstoornissen van de HAN, afdeling Creatieve Therapie.

Drs. E.J. Jongman, psychotherapeut/docent, is teamhoofd in forensische polikliniek De Bascule (Amsterdam).

Drs. D.J.L. Jonker, klinisch psycholoog/psychotherapeut, is leertherapeut NVRG en supervisor NVRG/VKJP/Nvvh. Hij is tevens docent en supervisor schemagerichte therapie, onder meer bij de RINO en in de gz-opleiding Rivierduinen (als P-opleider) en bij de GGZ Zoetermeer, ambulante Volwassenenzorg.

Dr. G.C.M. Kersten, psychotherapeut, is zelfstandig gevestigd onderzoeker/adviseur, werkzaam onder meer voor Forensisch Psychiatrisch Centrum de Rooyse Wissel in Venray.

N.A. van den Kieboom, gedragstherapeut, is supervisor en leertherapeut VGct, docent, supervisor en leertherapeut schematherapie, onder meer bij de RINO en in gz-opleidingen, en trainer in MBCT en MBSR. Zij is verbonden aan 'Rivierduinen', afdeling GGZ Leiden en omstreken, ambulante volwassenenzorg.

Dr. J. Lobbstaël, psycholoog, is universitair docent aan de Universiteit Maastricht en therapeut bij de Riagg Maastricht.

Drs. E. H. Muste, klinisch psycholoog en psychotherapeut, is werkzaam bij Psychotherapeutisch Centrum de Viersprong in Halsteren, programma Ik-opbouwende Psychotherapie (IOP).

Drs. M. Nadort, psychotherapeut/gedragstherapeut, is supervisor en leertherapeut VGct, schematherapeut en internationaal schematherapeut (ISST), opleider schematherapie en onderzoeker promotieproject ZonMw bij GGZ Buitendamstel/de Geestgronden.

Dr. M. Rijkeboer, klinisch psycholoog/psychotherapeut, is universitair docent Klinische en Gezondheidspsychologie aan de Universiteit Utrecht, inhoudelijk directeur bij het Ambulatorium, algemene polikliniek van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht en Altrecht, en coördinator onderzoek bij het Academisch Angstcentrum Altrecht.

Drs. H. de Saeger, klinisch psycholoog/psychotherapeut, is teamvoorzitter diagnostiek-intake bij Psychotherapeutisch Centrum de Viersprong in Halsteren.

Dr. H. A. Scholing, klinisch psycholoog, is vestigingshoofd bij forensische polikliniek De Waag in Amsterdam en universitair hoofddocent bij de afdeling klinische psychologie van de Universiteit van Amsterdam.

Dr. A. Sheffield, PsychD, klinisch psycholoog, is gespecialiseerd in eetstoornissen. Zij is onderzoeker aan The Central and North West London NHS Foundation Trust.

Dr. S.H. Sieswerda, psychotherapeut, is als onderzoeker verbonden aan Verhaltenstherapie-Ambulanz für Forschung und Lehre, Frankfurt am Main.

Prof. dr. Ph. Spinhoven, klinisch psycholoog en BIG-geregistreerd psychotherapeut, is hoogleraar Klinische psychologie aan de Universiteit Leiden.

Drs. A. van de Vis, gz-psycholoog, is hoofd Therapeutische Dienst in Forensisch Psychiatrisch Centrum de Rooyse Wissel in Venray.

Drs. M.E. de Vos, geestelijke-gezondheidskundige, is junior wetenschappelijk onderzoeker, promovendus schematherapie in forensische setting, werkzaam voor Forensisch Psychiatrisch Centrum De Rooyse Wissel in Venray.

Prof. G. Waller, Dphil, klinisch psycholoog, is hoogleraar psychologie, gespecialiseerd in eetstoornissen, verbonden aan The Central and North West London NHS Foundation Trust.

Drs. M.F. van Vreeswijk, gz-psycholoog, klinisch psycholoog en docent GGZ Delfland te Delft, en medeoprichter van G-kracht Psychomedisch Centrum.

Dr. A. Weertman, gz-psycholoog/psychotherapeut, is werkzaam bij Psychotherapeutisch Centrum de Viersprong in Halsteren.

Register

Aandacht- en erkenningsoeaker	28	cognitieve interventie	94
aandachtgerichtheid	102	cognitieve theorie	9
aandachtgerichtheid (MBCT)	102	comorbiditeit	140
adolescent	107	compenserende opvatting	62
Afhankelijkheid/onbekwaamheid	21	concurrente validiteit	275
afsluiting van therapie	138	confirmerende factoranalyse	289
afstandelijke partner	147	constructvaliditeit	290
alliantiebreuk	193	contra-indicaties voor ST	37
ambulante ST-setting	38	convergente validiteit	275
angstige partner	147	copingmodus, disfunctioneel	26
aspirant-leden	209	copingstrategie	17
automutilatie	135	crisis	139
		Cronbach's alfa	285
basisbehoeften	14	cursus schematherapie in groepen	220
Bed op Recept (BOR)	139		
Bedrog en manipulatie	28, 124	dagboek	
beeldende therapie	54	–, modi-	96
bereikbaarheid, telefonisch	302, 308	–, schema-	96
Bestraffende houding	22	dag-klinische ST-setting	38
bevroezen	146	DBC	337
Big Five	36	delictanalyse	119, 314
biologische factoren	80	denken	
Blijve kind	26, 287	–, dichotoom	261, 265
borderline patiënt	5	–, kinderlijk	261, 266
borderline persoonlijkheidsstoornis,		–, zwart-wit-	261
modi	25	denkfout	261
Boze beschermer	27, 124	Diagnose Behandeling Combinatie (DBC)	337
Brief Symptom Inventory (BSI)	42	diagnostiek, vaktherapeutische technie-	
		ken	54
casusconceptualisatie	73	diagnostische analyse	304
casusconceptualisatieformulier	74	dichotoom denken	261, 265
centrale opvatting	62	disfunctioneel schema, ontstaan van	19
client centered theorie	9	disfunctionele copingmodus	26
cognitief proces	57	divergente validiteit	275

Dual Focus Schema Therapy (DFST)	116, 241	hypervigilantie	261
dubbele diagnose (DD)	115		
Dubbele-Focusbehandeling	116	ICER	320
		imaginatie	97, 157
EDBQ-NSB	63	implementatie	
effectiviteitsstudie	235	–, begrip	297
eigen bijdrage psychotherapie	304	–, richtlijnen	300
emotie-inductie	251	implementatie van ST	298, 315
emotionele geremdheid	21	–, proef-	300
Emotionele verwaarlozing	20	implementatieplan	315
empathische confrontatie	48	Impulsieve kind	26, 287
EuroQoL-5D (EQ-5D)	323	incompanytraining	220
evidence-based	237	incrementele-kosteneffectiviteitsratio	
experientiële interventie	94	(ICER) zie ICER	320
experimenteel	262	indicatiecriteria op groepsniveau	180
explorerende factoranalyse	289	indicaties voor verwijzen	310
externaliserende problematiek	31	indicatoren voor ST	36
		individueel in de groep	182
factoranalyse		informatieverwerkingstheorie	17
–, confirmerend	289	informele zorg	326
–, explorerend	289	intakegesprek	340
factorlading	276	interactie, paar-	146, 150
factorstructuur	289	interactiestijl, paar-	148
–, SMI	289	internaliserende problematiek	31
feedback		internationale registratie en opleidingsei-	
–, over testresultaten	187	sen	210
–, over therapieresultaat	187	interventie	
flitskaart	97	–, cognitief	94
forensische patiënt	123	–, experiëntieel	94
forensische schemamodus	124	–, gedragsmatig	94
forensische ST	125	interview	
		–, kosten-	328
Gebrek aan zelfbeheersing/zelfdiscipline	22	–, ongestructureerd klinisch	40
gedragsmatige interventie	94	–, semigestructureerd	41
gestalttherapie	10	–, stress-inductie-	255
gezonde modus	27	–, woede-inductie-	256
Gezonde volwassene	27, 288	intervisie	224, 308
goedkeuring en erkenning zoeken	21	intervisiegroep	214
groepsdynamiek	171, 182		
groepspsychotherapeutische technieken	174	junior schematherapeut	209
groepstherapeutisch proces	176		
		kernopvatting	57
hechtingstheorie	9	kinderlijk denken	261, 266
historisch rollenspel	98	kindmodus	26
historische toets	96	klinische effectiviteit	235
hogere-orde-factormodel	276	klinische schematherapie	168
holding	166	klinische ST-setting	38

kostenberekening	328	–, Woedende kind	26
kosteneffectiviteit	320	–, Zelfverheerlijker	27
kosteneffectiviteit van ST	235, 299	modusdialoog	157
kosteneffectiviteitsanalyse	321	modussequentie	146, 147
kosteninterview	328	modusvragenlijst	253
kostenutiliteitsanalyse	322	modusvragenlijsten, validiteit en betrouw-	
kwalificaties voor schematherapeut	208	baarheid	288
kwetsbaarheid voor ziekte en gevaar	21	multidisciplinair team	163, 167, 314
Kwetsbare kind	26, 287	multidisciplinair werken	167
leefregels	81	narcistische patiënt	128
leertheorie	9	nascholingscursus	220
limited reparenting	14, 48, 94, 108	neerwaartsepiltechniek	96
management	337	Negative Self Beliefs, Eating Disorder	
MBCT (aandachtgerichtheid)	102	Beliefs Questionnaire (EDBQ-NSB) <i>zie</i>	
Meedogenoze normen/overmatig kritisch	22	EDBQ-NSB	59
meerdimensionaal evalueren	96	negativiteit en pessimisme	22
meerstoelentechniek	53, 98	NEO-PI-R	41
meetinstrument	57	no show	341
mentaliseren	100	omgaan met instanties	140
Minderwaardigheid/schaamte	21	onaangepaste oudermodus	27
Minnesota Multiphasic Personality Inven-		Onderwerping	21
tory (MMPI)	42	Ongedisciplineerde kind	26, 287
Mislukking	21	ongestructureerd klinisch interview	40
modidagboek	96	Onthechte beschermer	26, 287
modus	17	Onthechte zelfsusser	27, 287
–, Aandacht- en erkenningzoeker	28	opvatting	
–, Bedrog en manipulatie	28, 124	–, centraal	62
–, Blijje kind	26	–, compenserend	62
–, Boze beschermer	27, 124	–, kern-	57
–, forensisch	124	overcompensatie	20
–, Gezonde volwassene	27	overcompensatiemodus	27
–, Impulsieve kind	26	Overcontroleerder	27
–, Kwetsbare kind	26	overgave	20
–, Ongedisciplineerde kind	26	paardynamiek	146
–, Onthechte beschermer	26	padanalyse	253
–, Onthechte zelfsusser	27	paradigma	262
–, Overcontroleerder	27	Paranoïde modus	28
–, Paranoïde modus	28	Paranoïde overcontroleerder	124
–, Paranoïde overcontroleerder	124	patiëntenverenigingen	339
–, Pest en aanval	27, 124	patiëntmotivatie	197
–, Razende kind	26	PBQ	59, 63
–, Roofdier	28, 124	PDBQ	59, 63
–, Straffende ouder	27	perceptie	61
–, Veeleisende ouder	27	Personality Beliefs Questionnaire (PBQ)	
–, Willoze inschikkelijke	26		

<i>zie</i> PBQ	59	–, emotionele geremdheid	21
Personality Disorders Beliefs Questionnaire (PDBQ) <i>zie</i> PDBQ	59	–, emotionele verwaarlozing	20
Pest en aanval	27, 124, 287	–, gebrek aan zelfbeheersing/zelfdiscipline	22
positief logboek	97	–, goedkeuring en erkenning zoeken	21
prestatie-indicator (PI)	337	–, kwetsbaarheid voor ziekte en gevaar	21
pretherapiefase	133	–, meedogenloze normen/overmatig kritisch	22
productieverlies	325	–, minderwaardigheid/schaamte	21
proefimplementatie van ST	300	–, mislukking	21
protocollaire behandeling	171	–, negativiteit en pessimisme	22
psychodynamische theorie	9	–, onderwerping	21
psychometrische kwaliteiten van de SV	273	–, sociaal isolement/vervreemding	21
psychopathische patiënt	128	–, sociale ongewenstheid	21
psychotherapie, eigen bijdrage	304	–, verlating/instabiliteit	20
publiciteit over ST	335	–, verstrengeling/kluwen	21
QALY	322	–, wantrouwen en/of misbruik	20
–, berekening	329	–, zelfopoffering	21
Quality Adjusted Life Years (QALY) <i>zie</i> QALY	322	–, zich rechten toe-eigenen	22
randomized controlled trial (RCT)	235	Schema Mode Inventory (SMI)	59, 283
rapportage		Schema Mode Questionnaire (SMQ)	285
–, door anderen	254	Schema Therapist Competency Scale	230
–, door therapeut	254	Schema Therapy Rating Scale	213, 229
–, zelf-	254	schemadagboek	96
Razende kind	26, 287	Schema-Focused Therapy	13
rechtbankmethode	96	schemamodus <i>zie</i> modus	24
recidiverisico	123	schemamodusmodel	29
register schematherapie	208, 343	schema-relatietherapie	145
registratie en opleidingseisen, internationaal	210	–, cognitieve technieken	154
relaxatieoefening	99	–, experiëntiële technieken	156
reparenting	125, 154	schemaschalen	
rescripting	98	–, betrouwbaarheid	276
richtlijnen voor implementatie	300	–, factorlading	276
rollenspel	51, 98, 157	–, hogere-orde-factormodel	276
–, historisch	98	schematherapie <i>zie</i> ST	9
Roofdier	28, 124	schemavragenlijst <i>zie</i> SV	273
Routine Outcome Monitoring (ROM) bij schematherapie	201	scholingsaanbod	219
schema		scoringscriterium	65
–, afhankelijkheid/onbekwaamheid	21	selectieve aandacht	264
–, begrip	17	semigestructureerd interview	41
–, bestraffende houding	22	senior schematherapeut	209
–, disfunctioneel	19	Severity Index for Personality Pathologie (SIPP)	42
		single-case design	236
		single-case series design	236
		single-case study	244
		SMI	59, 65

–, factorstructuur	289	–, meerdimensionaal evalueren	96
sociaal isolement/vervreemding	21	–, meerstoelen-	53, 98
Sociale ongewenstheid	21	–, modidagboek	96
sociale steun	199	–, neerwaartsepil-	96
sociotherapie	165	–, rechtbankmethode	96
ST		–, rollenspel	51
–, afsluiting	138	–, schemadagboek	96
–, ambulante	38	–, therapeutische relatie	1
–, contra-indicaties	37	–, visuele analoge schaal (VAS)	96
–, cursus ST in groepen	220	–, werkboek	173
–, dag-klinisch	38, 163	telefonische bereikbaarheid	139, 302, 308
–, definitie	9	Telefoon op Recept (TOR)	139
–, forensisch	125	temperament	18, 80
–, implementatie	298, 315	test-hertestbetrouwbaarheid	291
–, in groepen	163	theorie	
–, in psychodynamische groep	179	–, client centered	9
–, indicatoren	36	–, cognitie	9
–, klinisch	38, 168	–, hechtings-	9
–, kosteneffectiviteit	299	–, informatieverwerkings-	17
–, kwalificaties	208	–, leer-	9
–, nascholingscursus	220	–, psychodynamisch	9
–, protocollair	171	therapeutische alliantie	159, 192
–, register	208	therapeutische relatie	48, 94, 156
–, ROM-procedure	201	–, hanteren	213
–, vervolgcursus	220	therapie, gestalt-	10
–, voorlichting over	341	Therapy Adherence and Competence Scale	213, 230
stemmingsinductie	255	transactionele analyse	11
Straffende ouder	27, 287	traumaverwerking	136
stress-inductie-interview	255	treatment as usual (TAU)	238
suïcidaal gedrag	135	twee-groepsdesign	237
supervisie	227, 308		
supervisor	209, 227	vaktherapeutische technieken	54
SV		vaktherapie	99, 165
–, psychometrische kwaliteiten	273	validiteit	
–, validiteit en betrouwbaarheid	273	–, concurrent	275
Symptom Checklist (SCL-90)	42	–, convergent	275
symptoommanagement	135	–, divergent	275
Systematic Treatment Selection (STS)	43	validiteit en betrouwbaarheid	
		–, modusvragenlijsten	288
taartdiagram	97	–, SV	273
tbs-kliniek	123, 313	vechten	146
techniek		Veeleisende ouder	27, 287
–, aandachtgerichtheid (MBCT)	102	Verlating/instabiliteit	20
–, experiëntiële technieken	10	vermijding	20
–, historisch rollenspel	98	verslavingsanalyse	119
–, historische toets	96	verslavingsproblematiek	117
–, MBCT (aandachtgerichtheid)	102	verstrengeling/kluwen	21

vervolgkursus	220	YCI	59
verwijzen voor ST	336	Young Parenting Inventory (YPI) <i>zie</i> YPI	59
visuele analoge schaal (VAS)	96, 252	Young Schema Questionnaire (YSQ) <i>zie</i>	
vluchten	146	YSQ	59
voor- en nadelenanalyse	96	Young Therapy Adherence and Competence	
voortraject	39	Scale	301
vragenlijst	41	Young-Atkinson Mode Inventory (YAMI) <i>zie</i>	
–, Brief Symptom Inventory (BSI)	42	YAMI	59
–, Minnesota Multiphasic Personality		Young-Rygh Avoidance Inventory (YRAI) <i>zie</i>	
Inventory (MMPI)	42	YRAI	59
–, NEO-PI-R	41	YPI	59, 64
–, Severity Index for Personality Patho-		YRAI	59, 64
logie (SIPP)	42	YSQ	59, 62, 271
–, Symptom Checklist (SCL-90)	42		
Wantrouwen en/of misbruik	20	zelfbeschadigend gedrag	135
werkalliantie <i>zie</i> therapeutische alliantie	192	Zelfpoffering	21
werkboek	173	zelfrapportage	254
werkrelatie	134	zelfrapportagevragenlijsten	284
Willoze inschikkelijke	26, 287	Zelfverheerlijker	27, 287
woede-inductie-interview	256	Zich rechten toe-eigenen	22
Woedende kind	26, 287	zorg, informeel	326
YAMI	59, 65, 285	zorgbemiddeling voor ST	338
YCI	59, 64	zorgconsumptie	325
Young Compensation Inventory (YCI) <i>zie</i>		zorgverzekeraar	337, 343
		zwart-witdenken	261